

ՅՐԱՆԱՊԵՏԻ ՀԱՅ ՍԿԱՌՈՒՏՆԵՐ

87

ՍԿԱՌՈՒՏՆԵՐ
ՈՒՂԵՑՈՅՑՑԸ

Տպագրութիւն
Ա. Յ. Ներսէկ
Փ տ բ ի զ
1920

ՅՐԱՆՈՎՅԻ ՀԱՅ ՍԿԱՌԻՏՈՒԹ

ՍԿԱՌԻՏԻՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑՑԸ

Տարածված է
Հ. Յ. Ներսէս
Փ - բ կ
1922

Սիրելի սկառտ եղբայրս,

Ահա քու ուղեցոյցդ, զոր խօսացած
էի ժեզի. զայն պատրաստեցին առելի
դիւրացնելու համար քու աշխատանիդ.
Տաղով ժեզ հայերեն զիրք մը:

Այս զիրքը կը պարունակէ այն բոլոր
օրենքները, որոնց դուն պիտի հնագանդիս
եւ բոլոր ծանօթութիւնները որոնի հար-
կաւոր են ժեզ, «բարձրանալու համար»
եւ հասնելու սկառտական իտեղին: Հոն
պիտի զսնես պայմաններ, որոնի լրացնելով
պիտի հասնիս սկառտական ամենաբարձ
աստիճանին, եւ այն ամեն կրնանիք քու
վրադ նայիլ իբր ապագայ օգտակար հայ մը:

Հաճոյնով հնագանդէ եւ հաճոյնով
կատարէ իու պարտականութիւններդ: Մենի
առելի պէտք ունինիք կարգապահ ըղղացու, եւ
ինչնամիունան ձիզը կատարելու: Տա-
ռապած ցեղի մը զաւակը եղար, եւ

ճակտիդ վրայ ժպիտեն առաջ վիշտը իր
հետքը թողուց: Բայց դուն անխախտ եւ.
Տու հոգւոյդ ոյժովը հպարտ, երկարեայ
կամֆիդ վրայ վստահ՝ դուն Մեծ Ճիզը պիտի
ընեւ: Եւ վաղը երբ մեր ազատագրուած
հայրեաիքը իր զաւակները կանչե նու-
իրուելու Հայ Իսեալին, մենք բոլորս
ժպտուն, պարզած մեր բազուկները Մա-
սհսին, պիտի կոչենք: «ՄԻՇՏ ՊԱՏՐՈՍ»

Փետրուար 1929

ԳՈՒՐԳԻՆ ՄԵԾԱՏՈՒՐԵԱՆ

ԱԿԱՐԻՏԻՆ ԽՕՍՈՒՄԸ

- Պատոյս վրայ կը խօսանամ՝
— Ըլլալ հաւատարիմ Ասուծոյս
եւ ծառայել Հայրենիքիս:
— Միշ օգնել ուրիշին:
— Հնազանդիլ սկառուտական
դաւանանին:

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԴԱԻԱՆԱՆՔԸ

- 1.— Սկառտին խօսքը նույրական է:
- 2.— Սկառտը կը հնազանդի իր ծնողին
եւ իր աստիճանաւորներուն:
- 3.— Սկառտը հաւատարիմ եւ ուղղամիտ է:
- 4.— Սկառտ միւս կ'օգնէ ուրիշներուն:
- 5.— Սկառտը բարեկամ է ամենուն եւ^ն եղբայր ամեն ուրիշ սկառտի առանց
ընկերական կարգի խորութեան:
- 6.— Սկառտը բարեկիրք է եւ ասպետական:
- 7.— Հայ սկառտը մահուր հայերէն կը խօսի:
- 8.— Սկառտը անասունները կը պահպանէ
եւ կը սիրէ:
- 9.— Սկառտը միւս զուարք եւ խանդավառ է:
- 10.— Օկառտը աշխատասէր եւ կորովի է:
- 11.— Սկառտը տնտեսող է:
- 12.— Սկառտը մահուր է մածումով, խօսիով
եւ գործով:

— 9
— 10
— 11
— 12
— 13
— 14

ՇԱՐՔԵՐ ԵՒ ՀԱՄԱԶԳԵՍ

ՇԱՐՔԵՐ.— Սկառւտական շարժումը երեք
շարքերէ կը բաղկանայ. Ա.) Գայլուկներ
Բ) Սկառւտներ Գ) Երէցներ:

Գ Ա Յ Լ Ո Ւ Կ Ն Ե Ր

ՆՇԱՆԱԿ.— Գայլուկները իրենց զիխար-
կին վրայ կը կրեն դայլուկի
զլուխ մը, կտաւէ շինուած:
Միեւնոյն նշանակէն կը կրեն նաև
իրենց ձախ կուրծքին վրայ:
Նշանակը իրենց կը լանձնուի
խմբապետուհիին կողմէ: Գայլուկներու համազ-
գեստը հետեւեալն է:

ԳԼԽԱՐԿ.— Թրանսական գտակ (béret) գոց
կապոյտ, որուն ճակատին վրայ կը կարուի
նշանակը:

Վ.ԶԿԱՊ.— Խումբին գոյնը, քառակուսի և
ծայրը հանգուցուած:

ՇԱՊԻԿ.— Բուրդէ, գոց կապոյտ և կանանչ:

ԳՈՏԼՊԱՅ.— Գոց կապոյտ, կանանչ —
նախընտրելի է բուրդէ շինուածը:

ԿՕԾԻԿ.— Դեղին կամ սեւ և կաշիէ:

ՊԱՅՈՒՄԱԿ.— Կոնակի պայուսակ և օղակ-
ներով, ծածկոցը վրան կապելու համար:

ԱԽՄՆԱՅՑ.— Եռանկիւն և վեցնեակին գոյնով
ձախ թեւին վրայ, ուսէն անմիջապէս վար:

ՆՇԱՆԱԿՆԵՐ.— Մասնագիտական նշանակ-
ները կը կարուին աջ թեւին վրայ:

Ա.ՍԻՃԱՆՆԵՐ

ՓԱՓՈՒԿ ԹԱԹԻԿ.— Գայլուկ արձանա-
զրուելու համար պէտք է 8—12 տարեկան
ըլլալ. գիտնալ և բացատրել գայլուկին օրէնքը
և բարեւը: Արձանագրուած գայլուկը հետեւեալ
խօստումը կ'ընէ. —

— Կը խօստանամ կարելիս ընել. — ըլլալու
համար հաւատարիմ Աստուծոյս և ծառայե-
լու հայրենիքիս: — Հնազանդիլ գայլուկնե-
րուն օրէնքին և ամէն օր բարի գործ մը կա-
տարել:

Գայլուկներուն դաւանանքը հետևեալն է.

1. Գայլուկ մը միշտ մտիկ կ'ընէ ծեր գայլը:

2. Գայլուկ մը բնաւ մտիկ չ'ըներ ինֆղինֆը:

Ար խօստումը ընելէն յետոյ արձանագրուած գայլուկը կը ստանայ իր նշանակը:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՍՏՂ.— Առաջին աստղը կրելու համար գայլուկ մը պէտք է՝

ա) Ճանչնայ եւ բացատրէ հայկական դրօշակը:

բ) Գիտնայ, օղակ, ջուլհակ և գերան կապերը:

գ) Նետել և բռնել (վարժ կերպով) գնդակ մը:

դ) Գիտնայ թէ ինչո՞ւ պէտք է մաքուր պահել ոտքերը և ձեռքերը, մաքրել եղունգները և ակոաները: Գիտնայ թէ ինչո՞ւ պէտք է քիթով շնչել:

ե) Գիտնայ ժամացոյց նայիլ:

զ) Առնուազն երեք ամսուայ փափուկ թթիկ ըլլայ:

Առաջին աստղը կը ստացուի խմբապետուհիէն և կը դրուի գլխարկի նշանակին աջ կողմը:

ԵՐԿՈՒ ԱՍՏՂ.— Երկու աստղ կրելու համար գայլուկ մը պէտք է՝

ա) Գիտնայ Մորսի եւ Աէմաֆօրի այրութենը:

բ) Ճանչնայ կողմնացոյցին 8 մասերը:

գ) Գիտնայ «Մեր Հայրենիք»ին առաջին
երկու տուները:

դ) Իր կողմէ շինուած ձեռական աշխա-
տութիւն մը ներկաւացնել:

ե) Գիտնայ ներկել իր կօշիկը և խոզանա-
կել հագուստները. վառել և մարել լոյս մը:

զ) Քալել եւ վազել զիտնայ:

է) Գիտնայ աղտոտութեան վնասները և
մաքրել եղունքները:

ը) Առնուազն վեց ամսուան մէկ աստղա-
բոր գայլուկ ըլլայ:

Երկրորդ աստղը կը ստացուի խմբապե-
տուհին և կը դրուի գլխարկի նշանակին
ձախ կողմը:

ՓՈԽ ՎԵՑՆԵԱԿԱՊԵՏ.— ՓՈԽ
ՎԵցնեակապետ մը օգնականն է
ՎԵցնեակապետին — ձախ թեին
վրայ կը կրէ դեղին երիզ մը:

ՎԵՑՆԵԱԿԱՊԵՏ.— ՎԵցնեա-
կապետ մը կընշանակուի խմբա-
պետուհին կողմէ. պարտակա-
նութիւնն է կառավարել վեց
գայլուկներ. ՎԵցնեակապետը եր-
կու երիզ կը կրէ իր ձախ թեին վրայ. (Ար-
մուկէն 1 սանթիմէթը վեր):

ԱՒԱԳ. ՎԵՑՆԵԱԿԱՊԵՏ. — ԽՄՔԱՎԵՍՈՒԲԻՆ
ԿԸ ՆՉԱՆԱԿԵ աւագ վեցնեակապեաը, հետեւե-
լով հետևեալ կէտերուն.

ա) Ըլլալ առնուազն սէկ տարուան գալլուկ:
բ) Ըլլալ առ նուազն վեց ամսուան վեց-
նեակապետ:

գ) Երկու աստղաւոր գալլուկ ըլլալ:
Աւագ վեցնեակապետը երեք դեղին երիգ
կը կրէ ձախ թեւին վրայ:

ՍԿԱՈՒՏՆԵՐ

ՆՇԱՆԱԿ. — Ֆրանսայի հայ սկաուտը
քաղաքային հագուստով եղած ժամանակ իր
միութեան նշանակը կը
կրէ ձախ լամբակին վրայ:
Առյն նշանակը կը ստա-
ցուի խմբապետէն, որը
կրելու համար սկաուտը
պէտք է ունենայ իր սկա-
ուտական ինքնութեան
տոմսը: Հրաժարման պարագային սոյն նշա-
նակը պէտք է ետ վերադարձուի:

ԳԼԽԱՐԿ. — Սկաուտը կը կրէ պօէր լայն-
եղը գլխարկ եղերքը կաշիով:

ՎՃԱՐՊ.— Խումբին գոյնովը կտաւ և
ծայրը երկու հանգոյց:

ԾԱՊԻԿ.— Թխագոյն (kaki) երկու զրպա-
նով, ուսնոցով և թեւերը միշտ վեր դարձած:

ԳՕՏԻ.— Կաշիէ և նշանակով:

ԳՈՒԼՊԱՅ.— Գոց կապոյտ բուրդէ գուլպայ
կանանչ երիզներով:

ԿՕՇԻԿ.— Պարզ, սեւ կամ թուխ:

ՊԱՅՈՒՄԱԿ.— Կռնակի պայ-
ուսակ պարտաւորիչ:

ԳԱՒԱԶԱՆ.— Մէկ մէթր
վաթսուն երկարութեամբ, չա-
փերը բաժնուած և անունը
արձանագրուած:

ՈՒՄՆԱՑ.— Խմբակային
երիզները ձախուսէն կախած,
ինչպէս նաև հայկական դրօ-
շակին երիզները ձախ ուսնոցին
վրայ: Իսկ աջ ուսնոցին վրայ
կը դրուի՝ «Հայ Ակառտներ»
մակագրութիւնը:

ԶՄԵԼԻ.— Կամաւոր է
գործածութիւնը կը կախուի
գօտիին ձախ կողմի օղակէն:

ՍՈՒԼԻՇԻ ԿԱՊ.— Ճերմակ և սուլիչը ձախ
զրպանը:

ՎԵՐԱՐԿՈՒ.— Գործածութիւնը կամաւոր է:

ՆՈՐԾՆՁԱՅ

Սկառուտ ըլլալու համար պէտք է թեկնածուն 11—18 տարեկան ըլլայ. Նորընծայ ըլլալու համար պէտք է թեկնածուն գիտնայ՝
ա) Խօստումն ու դաւանանքը և բացատրէ զանոնք:

բ) Սկառուտական բարեները, հայկական դրօշակը, վեց նախնական կապերը և հետախուզական նշանները:

գ) Սկառուտական շարքերը և աստիճանները: Նորընծայ սկառուտը խօստումը կ'ընէ և կը կրէ նորընծայ սկառուտի նշանակը և սկառուտական հագուստը:

Բ. ԿԱՐԳԻ ՍԿԱՌԻՏ

Երկրորդ կարգի սկառուտ ըլլալու համար նորընծան պէտք է՝

ա) Առնուազն երկու ամսուան նորընծայ ըլլայ:

բ) Գիտնայ մարդակազմութիւնը, և նախնական դարման (ոսկրաբեկում, արիւնահոսութիւն, արկածներ, վէրքեր և կապելը): Շինել պատգարակ մը և գիտնալ հիւանդ փոխադրելու միջոցները:

գ Մօրսի կամ Սէմաֆօրի ալբուրենը գիտնալ և խօսիլ դրօշակով:

դ) Քիմի պատմութիւնը գիտնալ, և 24 զանազան առարկաներ մէկ վայրկեան դիտելէ վերջ գրել զանոնք (առնուազն 16 հատ):

ե) Քառորդ ժամէն երկու քիլօմէթր կտրել սկառտական քայլով:

զ) Կրակ վառել և մսեղէն կերակուր մը եփել:

է) Կողմնացոյցին 16 կողմերը գիտնալ. գիտնալ նաեւ արեւին և լուսինին միջոցաւ առաջնորդուիլ: Բ. կարգի սկառտը իր նշանակը կը կը ծախ թեւին վրայ, սւսին և արմուկին մէջտեղը: Նշանակը կը ստանայ խմբապետէն:

Ա. ԿԱՐԳԻ ՍԿԱՌԻՑ

Առաջին կարգի սկառտը ըլլալու համար Բ. կարգի սկառտը պէտք է անցնէ հետեւեալ պարմանները, գործադիր խորհուրդին կողմէ նշանակուած քննիչի մը առջեւ:

ա) 50 մէթր լողալ, իսկ պայմաններու բերմամբ անկարելութեան ժամանակ ունենալ կարմիր խաչի, կամ դրօշախօսի պէճը:

բ) Սահուն կերպով խօսիլ մօրսով կամ
սէմաֆօրով. գիտնալ ընդհանուր խօսքերը:

դ) Հեռաւորութիւն, բարձրութիւն և ծան-
ըռութիւն դատել հարիւրին 25 սխալով:

ե) Կարմիր Խաչի պէճը ունենալ:

զ) Երեք տեսակ կերակուր եփել:

Է) Սոլաւակուտի քարտէսը կարդալ եւ ա-
ռաջնորդուիլ անկէ:

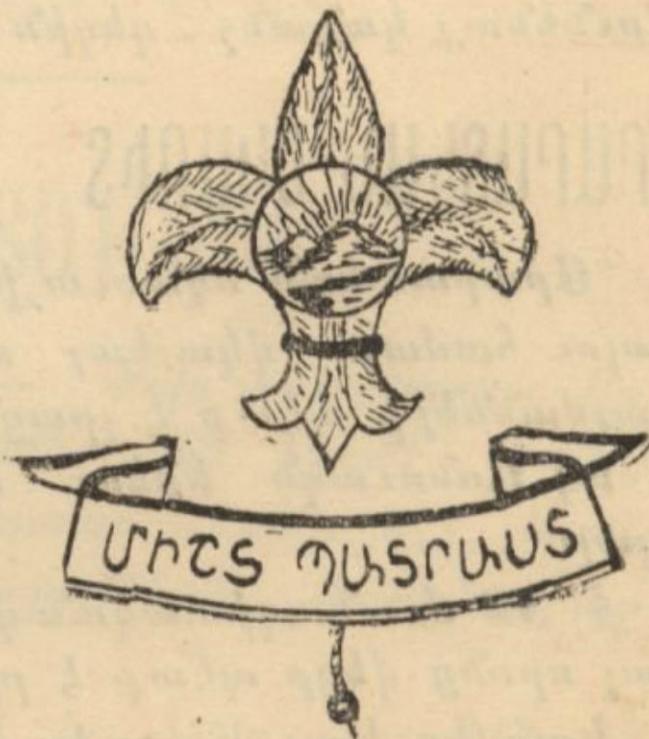
ը) Ճեռական աշխատութիւն մը ներկայա-
ցընել:

թ) 10 վայրկեանէն 2 քիլոմէթր կտրել
սկառտական գնացքով:

Ժ) Թեկնածու
մը ներկայացնել
և նորընծայի քըն-
նութեան պատ-
րաստել զայն:

ի) 25 քիլոմէթր
ճամբորդութիւն
մը կատարել, մէկ
գիշեր բանակելով
և վերադարձին տե-
ղեկագիր մը տալ:

Ա. կարգի նշանակը ձախ թեւին վրայ կը
կարուի Բ. կարգի նշանակէն և սմթր. վեր:

ՎԿԱՅԵԱԼ ՍԿԱՌԻՏ

Վկայեալ սկառւտ ըլլալու համար Ա. կարգի
սկառւտը հետեւեալ պայմանները պէտք է
լրացնէ:

ա) Մէկ տարուան սկառւտ ըլլալ:

բ) Ունենալ վեց մասնագիտական վկայական (badge), որոնցմէ երեքը պէտք է ըլլան՝ կարմիր խաչ, հեծելանուորդ, թարգման, և կամ հետախոյզ:

Վկայեալ սկառւտը իը աջ ուսէն անցուածկ'ունենայ կանանչ - ղեղին երիզ մը (cordon):

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՍԿԱՌԻՏ

“Արարատեան սկառւտի աստիճանը ունենալու համար, վկայեալ սկառւտը հետեւեալ պայմանները պէտք է լրացնէ՝

ա) Առնուազն երկու տարուան սկառւտ ըլլալ:

բ) 12 մասնագիտական վկայականներ ունենալ որոնց վեցը պէտք է ըլլան՝

կարմիր խաչ, հետախոյզ, դրօշախօս, հեծելանուորդ, առողջապահ, ազատարար կամ թարգման և կամ հրշէջ:

գ) իր ամբողջ սկառտութեան ընթացքին
օրինակելի վարք ունեցած
ըլլալ և մեծ ծառայու-
թիւններ մատուցած ըլլալ
սկառտական շարժման:

Արարատեան սկառտի
նշանակը պէտք է կարուի
ձախ թեւին վրայ, Ա.
կարգի սկառտի նշանա-
կէն վեր:

Արարատեան սկառտի աստիճանը միայն
գործադիր խորհուրդն է որ կուտայ, առաջար-
կութեամբ խումբին խմբապետին:

ՊԱՇՏՕՆՆԵՐ

ՓՈԽ ԱՌԱՋՆՈՐԴ.— Փոխ առաջնորդը կը
նշանակուի իր առաջնորդին կողմէ. կ'օգնէ
անոր խմբակին աշխատութեանց մէջ, և ա-
ռաջնորդին բացակայութեան ժամանակ կը
փոխանորդէ զայն:

Փոխ առաջնորդը իր ձախ զրպանին աջ
կողմէն $1\frac{1}{2}$ սնթմ. լայնութեամբ և 8 սնթմ.
երկարութեամբ երիզ մը կը կրէ:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. — Առաջնորդին պաշտօնն է ղեկավարել խմբակը։ Կը նշանակուի խմբապետին կողմէ որը իր կարգին կը դիմէ կամ “Պատուոյ Ատեան”ին կարծիքին և կամ խըմբակին քուէարկութեան։

Առաջնորդը, փոխ առաջնորդին նման երկու ճերմակ երիզ կը կրէ իր ձախ գրպանին վրայ։

ԱԻԱԳ ԱՌԱՋՆՈՐԴ. — Աւագ առաջնորդը կը նշանակուի խմբապետին կողմէ որը նկատի կ'առնէ թեկնածուին կարողութիւնները հետեւեալ պայմաններուն մէջ՝

ա) Ընդհանուր սկաուտական զարգացում։

բ) Հրամայելու կարողութիւն։

գ) Առնուազն վեց ամսուան առաջնորդական պաշտօն։

դ) Ա. կարգի սկաուտ։

Աւագ առաջնորդը երեք ճերմակ երիզ կը կրէ իր ձախ գրպանին վրայ, իսկ ուսին երիզները իր առաջին խմբակին գոյները կ'ըլլան։

ԵՐԵՑՆԵՐ (ROVERS)

ՀԱՄԱԶԳԵՍՏ. — Երեցները միեւնոյն համազգեստը ունին ինչ որ սկաուտները — հետեւեալ տարբերութիւններով։

ԳԼԽԱՐԿԻՆ ՎՐԱՅ ԿԸ ԿՐԵՆ R. S.
ՇԻՐԵՐԸ (Rover scouts)

ՈՒՄՆՈՑ.— Կանանչ ուսնոցներ կ'ունենան,
որուն վրայ դեղին զիրերով գրուած է «Rovers»:

ՈՒՍԻ ԵՐԻԶ.— Կարմիր, կանանչ և դեղին:
ԳՈՒՂՊԱՑԻ ԵՐԻԶՆԵՐ.— Կարմիր:

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ.— Միեւնոյն աստիճանները
ինչ որ սկառլտները ունին, միայն ճերմակ
երիզներուն տեղ կարմիր:

ԵՐԵԳ ՍԿԱՌՈՒՄ ՄԸ պէտք է նախ Ա. կարգի
ՌԱՅ Եւ 18 տարեկան:

ԵՐԵԳՆԵՐՈՒՆ պետը կ'ընտրուի խմբակին
կողմէ, քուէարկութեամբ:

ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐՆԵՐ **(OFFICERS)**

ՀԱՄԱԶԳԵՍՏ.— Պաշտօնատարներու հա-
մազգեստը հետեւեալն է:

Բանակումի կամ արշաւներու համար
սկառլտական պարզ հագուստ, իսկ իրը պաշ-
տօնական.

ա) Թիսագոյն շապիկ, խումբին գոյնէն
փողկապ:

բ) Խազի վէսթօն, կաշիէ կոճակներով և
ուսնոցներով:

գ) Ճերմակ կամ խազի օձիկ կանանչ
փողկապով, կապոյտ գուլպայ կանանչ երիզ-
ներով:

ԽՄԲԱՊԵՏՈՒՀԻՆԵՐ. — Խմբապետուհիները
կ'ունենան կապոյտ լայնեղը գլխարկ, գոց
կապոյտ շրջազգեստ և շապիկ, փողկապ
խումբին գոյնէն:

ՊԱՇՏՕՆՆԵՐՈՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ. — Պաշտօնա-
տարները կը նշանակուին գործադիր խոր-

հուրդին հաւասութեամբ, որ քննութիւն կը կատարէ նախ քան վաւերացնելու խմբապետի մը ընտրութիւնը: Իսկ շրջանային խմբապետը, կամ ընդհանուր պետը կը նշանակուին միայն գործադիր խորհուրդէն:

Եթէ նշանակուած խմբապետ մը անկարող կամ անարժան կը դատուի շարունակելու իր վրայ դրուած պաշտօնը գործադիր խորհուրդը անմիջապէս կը հրաժարեցնէ զայն:

Գործադիր խորհուրդէն նշանակուած բոլոր պաշտօնատարները պէտք է ունենան իրենց յատուկ վկայականը:

ԳԱՅԼՈՒԿԱՊԵՏ. — Գայլուկապետ մը կը նշանակուի դեկավարելու համար գայլուկներու խումբ մը և կը կրէ խմբապետական նշանակ:

ՓՈԽ ԳԱՅԼՈՒԿԱՊԵՏ. — կը նշանակուի գայլուկապետէն .պէտք է առնուազն 18 տարեկան ըլլայ:

ԽՄԲԱՊԵՏ. — Խմբապետ մը կը նշանակուի դեկավարելու համար սկառատական խումբ մը (տե՛ս “Կազմակերպական Օրէնքներ”): Պաշտօնատարի համազգեստ կը կրէ: Գլխարկին ձախ կողմը կ'ունենայ սկառատական նշանակը կանանչ փետուրով, իսկ ձախ ուսին 15 սնթ. երկարութեամբ 4 ճերմակ երիգ:

ՓՈԽ ԽՄԲԱՊԵՏ.— Փոխ խմբապետին պաշտօնն է օգնել խմբապետին ղեկավարելու համար խումբ մը: Կը նշանակուի խմբապետին կողմէ և պէտք է առնուազն 18 տարեկան ըլլայ:

Փոխ խմբապետը զլխարկին ձախ կողմը կը կըէ միենոյն նշանակը ինչ որ խմբապետը, միայն կարմիր փետուրով: Իսկ ձախ ուսին կ'ունենայ չորս կարմիր երիգ: Փողկապը կարմիր պէտք է ըլլայ և կամ խումբին գոյնէն:

ԶՐՉԱՆԱՅԻՆ ԽՄԲԱՊԵՏ.— Միեւնոյն շրջանին մէջ քանի խումբեր ըլլալու պարագային կը նշանակուի շրջանանյին խմբապետը. կ'ունենայ պաշտօնատարի համազգեստ, գրլիխարկին ձախ կողմը կապոյտ փետուր և ձախ ուսին չորս կապոյտ երիգ:

ԸՆԴՀ. ՊԵՏ.— (Commissioner) Ընդհանուր պետը կը նշանակուի գործադիր խորհուրդին կողմէ: Պաշտօնատարի միեւնոյն հագուստը: Գլխարկին ձախ կողմը արծաթեայ սկառական նշանակ մանիշակագոյն փետուրով: Կանաչ փողկապ, եւ ձախ ուսնոցին վրայ մանիշակագոյն երիգ մը, մէկ ու կէս սմթրլայնութեամբ:

Ընդհանուր պետին պաշտօնները յիշուած են «կազմակերպական Օրէնքներ» ուն մէջ:

Իր գլխաւոր պարտականութիւնն է ղեկավարելը ը նդհանուր շարժումը. միայն ինքն է որ կրնայ լուծել սկասւտական խումբ մը գործադիր խորհուրդին հաւանութեամբ կամ վտարել սկառատներ:

ՊԱՏՈՒՅՑ ՇԱՐՔԵՐ

ՊԱՏՈՒՅՑ ԱՆԴԱՄՆԵՐ.— Պատուոյ անդամները կը կրեն սկառատական նշանակ:

ՔՆՆԻՉՆԵՐ.— Զանազան մասնագէտներ ու բոնք սկառատական քննութիւններ անցնել կուտան, կը նկատուին իրը պատուոյ պաշտօնատարներ և կրնան կրել սկառատական հագուստ:

ՀՈՎԱՆԱՏՈՐՈՂ ՄԱՐՄԻՆ.— Հովանաւորող մարմնին անդամները կը նկատուին իրը պատուոյ ընդհանուր պետեր և կրնան կրել համագգեստ:

ԽԱՌՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

ԴՐԱՄԱԿԵՆ ԽՆԴՐԱՆՔ. — Սկառուտները պէտք է երբեք դրամ՝ չխնդրեն զանազան անձերէ, այլ ջանան շահիլ զայն, սկառուտական պէտքերուն համար:

ԼՈԳԱՆՔ ԵՒ ԹԻԱՎԱՐԵԼ. — Սկառուտական հաւաքոյթներու ժամանակ սկառուտները պէտք է երբեք չթիավարեն կամ լողան, երբ խմբապետը ներկայ չէ: Իր ներկայութիւնը և արտօնութիւնը անհրաժեշտ է:

ԲԱՆԱԿՈՒՄ. — Բացարձակապէս արգիլուած է բանակումներ կատարել առանց հրաման առնելու. գործադիր խորհուրդէն: Բանակավայրին տիրոջ արտօնութիւնը անհրաժեշտ է:

ՀԱՆԴԵՑՆԵՐ. — Սկառուտները կրնան մասնակցիլ միայն ազգային և բարեգործական բնոյթ ունեցող հանդէսներու, արտօնութեամբ ընդհանուր պետին:

ԴՐՈԾԱԿ. — Հայ եռագոյնը սկառուտական պաշտօնական դրօշակն է և ամէն սկառուտ պէտք է յարգանք ունենայ անոր հանդէպ եւ բարեւէ, ամէն անզամ որ զայն պարզուած տեսնէ:

Իսկ ամէն. խումբ կ'ունենայ իրեն յատուկ դրօշակը, խումբին գոյնով և սկառտական նշանակով:

ԿԸՐԼ ԿԱՅՏԵՐ.— Կըրլ կայտերու. (աղջիկ սկառտներ) Միութիւնը ոչ սէկ կապ ունի սկառտական շարժման հետ և պէտք է երբեք միասին արշաւներ չկատարուին:

Գայլուկներ եւ Շիծեոնակներ (աղջիկ գայլուկներ) կրնան միասին հաւաքուիլ, հաւանութեամբ լնդհանուր պետին:

ԱՐՉԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Ամէն նոր կազմուած խումբ պէտք է դիմէ գործադիր խորհուրդին վաւերական խումբ նկատուելու և բոլոր առաւելութիւններէն օգտուելու համար:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ .— Սկառտներուն բացարձակապէս արգիլուած է մասնակցիլ կուսակցական հաւաքոյթներու և կամ պատկանիլ քաղաքական կուսակցութեանց: Սկառտութիւնը ազգային անկախ շարժում մըն է և իր բոլոր գործերը ազգային բնոյթ պէտք է ունենան:

Սկառտը կուսակցական ըլլալէ առաջ նախ պէտք է հայ ըլլալ սորվի եւ անկախ կերպով զարգանայ:

ԲԱՐԵՒԽԵՐ.— Սկառտները ունին երեք տեսակ բարեներ.

1. Ամբողջ բարեւէ Բարեւելու աստիճանաւորները

Երբ սկառուտք առանց գաւազանի է —
2. Գաւազանով բարեւէ:

3. Քալած ժամանակ բարեւէ:

Գայլուկները երկու մատով կը բարեւեն:

Սկառտները իրար կը բարեւեն ձեռքերնին
մինչեւ ուս բարձրացնելով. իսկ քաղաքային
հագուստով իրարու ձախ ձեռքը կը սեղանեն:
Սկառտական բարեւը խօստումը կը յիշեցնէ:
Սկառտը զբաղուած ժամանակ միայն զլուխը
կը դարձնէ բարեւելիք անձին կողմը և դէմքը
ժպտուն:

ԹԱՑՐՈՆ. Սկառտներուն արգիլուած է թատ-
րոն կամ սինէմա երթալ սկառտական հա-
գուստով:

ԾԽԵԼ.— Սկառտներուն արգիլուած է
ծխել:

•ՍԿԱՌՏՆԵՐ ԵՒ ԳԱՅԼՈՒԿՆԵՐ.— Սկառտներ
և գայլուկներ պէտք չէ որ միասին արշաւներ
կամ բանակումներ կատարեն, նկատի առնե-
լով այս երկու ճիւղերուն արմատական տար-
բերութիւնը:

ՀՐԱԺԱՐԵՑՈՒՄ ԵՒ ԿԱԽԱԿԱՑՈՒՄ.— ԵՐԲ
ՍԿԱՌՈՄ ՄԸ ԿԸ ԹԵՐԱՆԱՅ ԻՐ ՊՎԱՐՄԱԿԱՆՈւ-
ԹԵԱՆց ՄԷջ և կամ կը դաւաճանէ իր դաւա-
նանքին, խմբապետը կը հեռացնէ սկառութը
ժամանակաւորապէս կամ վերջնական կեր-
պով։ Ընդհ. պետը կը գործադրէ սոյն որո-
շումը։

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՅԱԱԿՆԵՐ

(BADGES)

Ն Պ Ա. Տ Ա. Կ

Ա. Մասնագիտական նշանակներուն նպատակն է պատահիին գործնական կարողութիւնները զարգացնել, արթնցնելով իր մէջ հետաքրքրութիւն՝ բոլոր օգտակար նիւթերու հանդէպ:

Բ. Մասնագիտական նշանակները պէտք է կրել աջ թեւին վրայ, բացի հետեւեալ հանրութեան օգտակար նշանակներէն որոնք պէտք է կրել շապիկը երկու թեւերուն վրայ:

Կարմիր խաչ, հեծեղանուորդ, հետախոյզ, քարգման, ազատարար, հրշեց, դրօշախոս, ֆենիչ-առողջապահ:

Գ. Մասնագիտական նշանակներու քննութիւնները կրնան անցնիլ միայն Բ. կարգի սկառատները և երկու աստղ ունեցող զայլուկները, մասնաւոր քննիչի մը առջեւ:

ԳԱՅԼՈՒԿՆԵՐ

Գայլուկներուն մասնագիտական նշանակ-ները երեք խումբի կը բաժնուին և տարբեր դոյներ կ'ունենան:

Ա. ԽՈՒՄԲ.— Նկարագիր: Նշանակի գոյն՝ կապոյտ:

Բ. ԽՈՒՄԲ.— Ձեռական ճարտարութիւն: Նշանակի գոյն՝ դեղին:

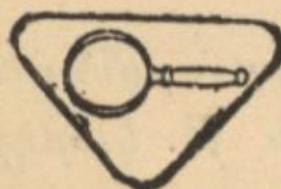
Գ. ԽՈՒՄԲ.— Ծառայութիւն: Նշանակի գոյն՝ կարմիր

Նշանակ մը ստանալէ առաջ գայլուկ մը պէտք է հետեւեալ խօստումը ընէ.

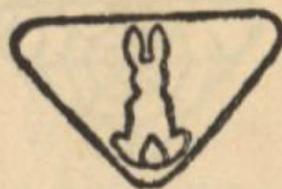
«Կը խօստանամ իմ կարելիս ընել արժանի ըլլալու համար ստացած նշանակիս»:

ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՒՄԲ.

ՀԱԽԱՔԻՉ.— Հաւաքիչի նշանակը ստանալու համար գայլուկ մը պէտք է զեղեցիկ հաւաքածոյ մը ունենայ հետեւեալ առարկաներէն մէկէն, նամակադրոշ, քարդ, բնագիտական հաւաքածոներ:

ԴԵՏ.— Դէտի նշանակը ստանալու համար
գայլուկ մը պէտք է ճանչնայ
քսան տեսակ կենդանիներ կամ
ծաղիկներ:

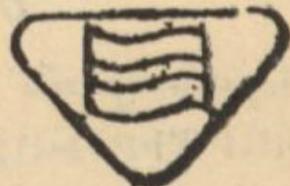
2. Հետք ճանչնալ և հետեւիլ:

3. Քիմի խաղին մէջ վարժ ըլլալ:

4. Խօստանալ միշտ կենդանիներուն բարիք
ընել և պաշտպանել թռչունները և անոնց
բոյները:

ԴՐՈՇԱԽՕՍ.— 1. Գիտնալ Մօրսի կամ
Սէմաֆորի այրութենը:

2. Գիտնալ սուլիչով կամ
լոյսով ընդհանուր նշաններ
դրկել եւ ստանալ:

3. Գիտնալ մորսով խօսիլ կամաց բայց
կանոնաւոր:

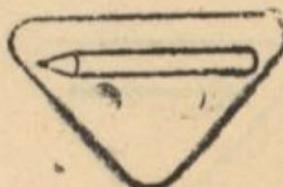
—

ԵՐԿՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ.

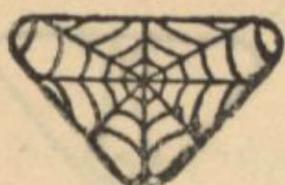
ԳԾԱԳՐԻ 2.— 1. Գծագրել մարդ մը կամ
կենդանի մը:

2. Նկարել փոքրիկ կենդանի
տեսարան մը:

3. Սիրուն կերպով գծել մեծ
և փոքր Մասիսները ներկով:

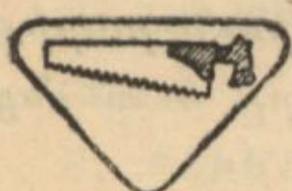
ՀԻՒՍՈՂ.— 1. Կողով մը շինել:

2. Զուանով օդտակար ա-
ռարկայ մը հիւսել:

3. Բուրդ հիւսել զիտնալ:

ԿԱՀԱԳՈՐԾ.— 1. Փալտէ տուփ մը շինել:

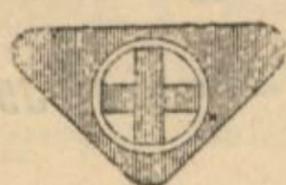
2. Գամ մը զարնել և հանել
դիտնալ:

3. Փայտէ ձեռական աշխա-
տութիւն մը շինել:

ԵՐՐՈՐԴ ԽՈՒՄԲ.

Նշանաբան՝ «Միշտ օգնել ուրիշին»

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉ.— Գիտնալ թէ ինչպէս պէտք
է դարմանել պղտիկ վէրք մը:

2. Գիտնալ պանտաժով կա-
պել:

3. Գիտնալ կասեցնել քիթի
արիւնահոսութիւնը:

4. Գիտնալ թէ ինչպէս պէտք է մարել
այրուող հագուստ մը:

ԱՒՂԵՑՈՅՑ.— 1. Իր բնակած կեղրոնին մեծ-
ճամբաները գիտնալ և առաջ-
նորդել օտարական մը:

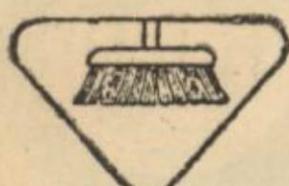
2.— Քաղաքավար կերպով
խօսիլ գիտնալ:

3. Բերանացի լուր մը տանիլ:

4.— Մօտակայ ոստիկանատունը, բժշկին
տունը և հրշեցներու գօրանոցը գիտնալ:

5. հեռաւորութիւն դատել:

ՏՆՏԵՍՈՂ. 1. Երկու լուցկիով կրակ վառել:

2. Թէյ եփել և հաւկիթ խաշել:

3. Գետնախնձոր մաքրել:

4. Զոյզ մը կօշիկ մաքրել և
ներկել:

5. Անկողին շտկել, դանակ պատառաքաղ
և դգալ մաքրել գիտնալ:

ՍԿԱ. ՈՒ Տ Ն Ե Բ

Սկառատական մասնագիտական նշանակ-
ները զանազան խումբերու կը բաժնուին,
նկատի առնելով անոնց նպատակը:

ԲԱՆԱԿՈՒՄԻ	ԿԵԱՆՔ.	ՉԵՌԱԿԱՆ	ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ.
(Արճագոյն եղբ)		(Դեղին եղբ)	
Ամրաշեն		Դծագրիչ	
Բանակող		Դերձակ	
Դրօշախոս		Եղեփարագիս	
Խոհարար		Երկրաչափ	
Հետազօս		Լուսանկարիչ	
		Կահագործ	

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՑԿՆ. ԿԱՐՈՂՈՒԹ.

(կապոյտ եղբ)

Դերասան

Երաժշտագիտ

Եկն սկառուս

Նկարիչ

ԲՆԱԳԻՑԿՆ. ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒԽՆԵՐ

(Գոյ կապոյտ եղբ)

Ասդագիտ

Բուսաբան

Դէս

Հետախոյզ

Ուղեցոյց

Քարտեսագիտ

Հանճարան.

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՎԿՆ. ԿԱՐՈՂՈՒԹ.

(Գոյ-դեղին եղբ)

Անասնապահ

Երկրագործ

Պարտիզան.

Կօշկակար

Մետաղագործ

Մեթենագիտ

Որմնադիր

Պրիֆոլիոր

Քարտուղար

Քիմիագիտ.

ՕԳՆՈՒԹԻՒԽՆ

(Կարմիր եղբ)

Անասուններու պաշտպան

Առողջապահ

Ազատարար

Թարգման (մանիշակ եղբ)

Կարմիր խաչ

Հրշեց.

ՖԻԶԻՔԱԿԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒԽՆԵՐ

(Կանանչ եղբ)

Հեծեղանուորդ

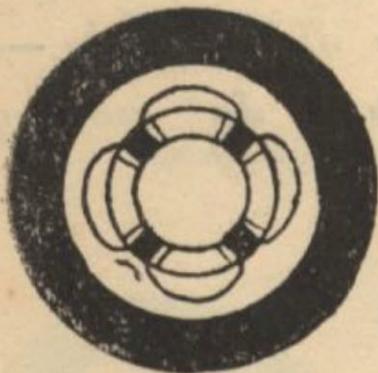
Լրատար

Մարզիչ

Նետացիք

Զինուորյոց.

Ազատարար

1. Լուղորդի մը ազատարար գօտի մը նետել 10 մէթր հեռուէն:
 2. Զուրին մէջ հանուիլ:
 3. Զուրին մէջ սուզուիլ և 5 մ. խորէն առարկայ մը հանել:
 4. Արուեստական շնչառութեան մէթոտները գիտնալ:
 - 5 Նախնական դարմանի մէջ վարժ ըլլալ եւ ամէն տեսակ արկածեալներ ազատելու միջոցները գիտնալ:
-

Ամրաեկն

1. Բանակումի բոլոր աշխատանքներուն մէջ վարժ ըլլալ:
2. Կացին մը սրել և գործածել գիտնալ:
3. 15-20 ս. տրամագիծով ծառ մը տապալել որոշուած ուղղութեամբ մը:
4. Կապերու աշխատանքներուն մէջ վարժ ըլլալ. գիտնալ երկու գաւազան իրար կապել, խաչ մը շինել, ջուանի մը մաշած ծայրերը նորոգել:

5. Կամուրջ մը շինել որ կարենայ 100 քիլո
ծանրութեան դիմանալ:

6. Հետեւեալ առարկաներէն մէկը շինել —
Լաստ, սանդուխ, դուռ կամ տնակ մը՝ առանց
գամ գործածելու:

Ա. Յասնապահ

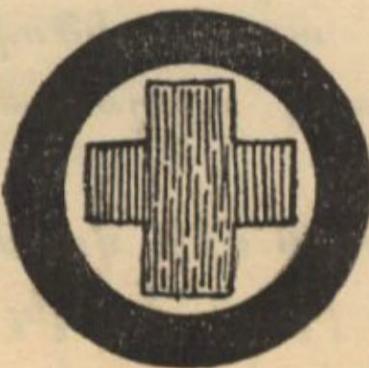
Այս նշանակը կը տրուի այն
սկառուտին, որ առնուազն 2
ամիս ազարակի մը մէջ աշ-
խատելով սորված է անասնա-
բուծութիւն:

Ա. Յասունիերու պաօսպան

1. Անասուններու հանդէպ
իրր բարի ընթացք մը ունե
ցող սկառուտ մը ճանչցուած
ըլլայ:

2. Ընտանի կենդանիներուն
յատկութիւնները և օգտակա-
րութիւնները գիտնալ:

3. Անասուններու վէրքեր և սովորական

հիւանդութիւնները ճանչնալ և գիտնալ անոնց
դարմանը:

4. Շունի մը վէրքը կապել:

Առողջապահ

1. Առողջապահութեան ընդ-
հանուր օրէնքները գիտնալ:

2. Բացատրել թէ ինչու հա-
մար պէտք է լաւ վիճակի մէջ
պահել՝ սիրտը, թոքերը, մորթը,
ակոաները, ոտքերը, ստամոքսը,
քիթը և ականջները:

3. Գիտնալ ճաշելու, շնչառութեան, քունի
և մարմնական մաքրութեան առողջապահա-
կան օրէնքները:

4. Բացատրել ծխախոտին, քինեմոլութեան
և գէշ սովորութեանց վնասը, և ցոյց տալ
որ առողջապահական մարզանք կ'ընէ ամէն օր:

5. Փոխանցիկ հիւանդութիւնները և անոնց
դարմանը գիտնալ:

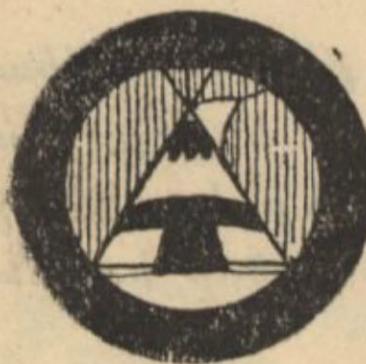
6. Ցոյց տալ որ վեց ամիսէ ի վեր հիւան-
դութեան պատճառաւ ետ մնացած չէ իր աշ-
խատանքէն:

Աստղագետների մասին

1. Ընդհանուր ծանօթութիւններ ունենալ ամբողջ տիեզերքին մասին:
2. 10 գլխաւոր համաստեղութիւնները ճանչնալ, եւ աստղերուն միջոցաւ ժամը և կողմերը գտնել:
3. Արեւի ժամացոյց մը շինել:
4. Ամպերուն տեսակները ճանչնալ և օդը գուշակել:
5. Օդացոյց մը շինել:

Բանակող

1. Մեծ բանակումի մը համար բոլոր պէտք եղած գուքերով մեկնիլ:
2. Գիտնալ բանակավայր մը ընտրել և հաստատել տիպար բանակում մը:
3. Գիտնալ ջուրը հականեխել, վրան մը նորոգել:
4. Գիտնալ բանակումի առողջապահութիւնը:
5. Առ նուազն քսան գիշեր բանակած ըլլալ տարուան միջոցին և այդ մասին մանրամասն տեղեկագիր մը պատրաստել:

Թուսաբան

1. 100 տեսակ բոյս հաւաքել
և ներկայացնել զանոնք. շար-
ուած և իրենց անուններով և
օգտակարութիւններով:

2. Նկարագրել բոյսի մը
կեանքը, անոր ամէն մասերը
մանրամասն կերպով ներկա-
յացնելով:

3. Բոյսերու շնչառութեան կամ սննդառու-
թեան փորձը կատարել քննիչին առջեւ:

4. Հինգ աեսակ բժշկական բոյս ճանչնալ:
5. Ճանչնալթունաւորսունկերը և պտուղները:

Դժագրիչ

1. Ներկայացնել 20 տեսակ
կենդանիի գլուխ, գծուած մա-
քուր ալպօմի մը մէջ:

2. Առանց մատիտ գործածե-
լու, ներկով ծաղիկ մը գծել:

3. Պարզ տեսարան մը գծել:

4. Զրաներկէ կամ իւղա-
ներէ աշխատութիւններ ներկայացնել:

5. Սեւ մատիտով կամ մելանով գծա-
գրութիւն մը ընել:

6. Ձեռական աշխատութիւն մը պատրաստել:

Դերասան

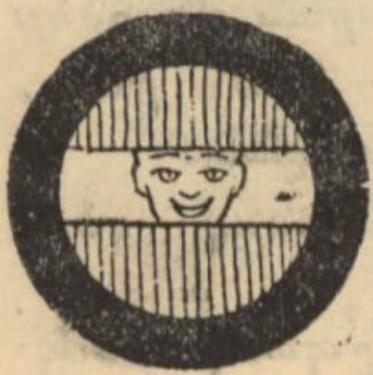
1. Յօ տողնոց արտասանութիւն մը ընել:
2. Սկառւտական հանդէսի մը մէջ յաջող կերպով կարեւոր դեր կատարել:
- Թատրոնին և բեմին ընդհանուր օրէնքները գիտնալ, ինչպէս նաև հրդեհի դէմ առնուելիք միջոցները:
4. Շպարուիլ և ծպտուիլ գիտնալ:

Դերձակ

1. Հագուստի մը չափերը առնելը գիտնալ:
2. Սկառւտական շապիկ մը կամ տափատ մը կարել:
3. Հագուստ մը կարկտել:
4. Արդուկել:
5. Դերձակի նշանակը շինել:

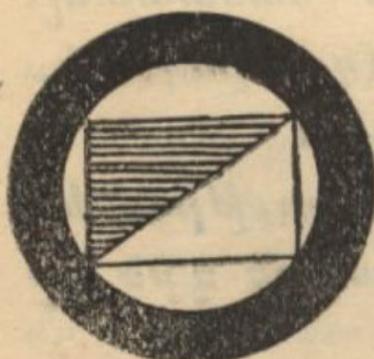
Դէս

1. Քիմի խաղին մէջ ցուցադրուած 24 առարկաներու առնուազն 20 հատը գրել:
2. Դէտի երեք ուրիշ խաղերը յաջող կերպով կատարել:
3. Սպայակոյտի քարտէսը կարդալ արագօրէն:

4. Հեռաւորութիւն, բարձրութիւն և ծանրութիւններ դատել հարիւրին քսան սխալով։
 5. Պատմել յստակ կերպով սկառտական միջաղէպ մը։
 6. Պղտիկ ճամբորդութիւն մը կատարել (Յքիլօմէթր), և տեղեկագիր մը տալ։
-

Դրօւախօս

1. Մորսի դրօշակով լուր մը դրկել արագ և կանոնաւոր գրելով 100 մէթր հեռաւորութենէ և առանց յոդնութեան նշաններ ցոյց տալու։

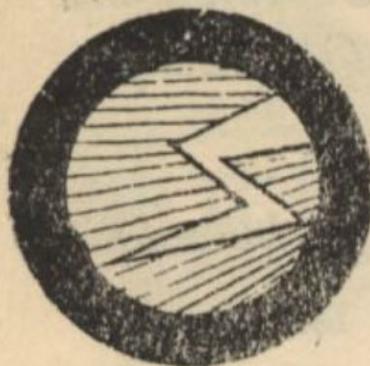
2. Մուլիչով, լոյսով և ծուխով լուրեր դրկել յաջողութեամբ։

Թեամբ:

3. Ընդհանուր հարց եւ պատասխանները զիտնալ, ինչպէս նաեւ հեռագրական օրէնքները։

4. Մորսի խօսակցութիւններ ստանալ արագութեամբ։

Ելեքտրագէտ

1. Ընդհանուր ծանօթութիւններ ունենալ ելեքտրական հոսանքին եւ անոր գործնական օգտակարութիւններուն մասին։ Գիտնալ թէ ինչպէս կը գործէ սինէմայի մեքենայ մը։

2. Սովորական բիլերուն մասին լայն ծանօթութիւններ ունենալ։

3. Ելեքտրական հոսանք մը հաստատել։ Եինել ելեքտրական գործիք մը (զանգակ, հեռագիր, թէլէֆօն, T. S. F. եւայլն)։

4. Գիտնալ թէ ինչ կանխազգուշութիւններ ձեռք պէտք է առնել ելեքտրական գիծ մը հաստատած ժամանակ։

Մրածօտագէտ

1. Երաժշտական նշանները եւ որոշ նուագ մը գիտնալ վարժ կերպով։

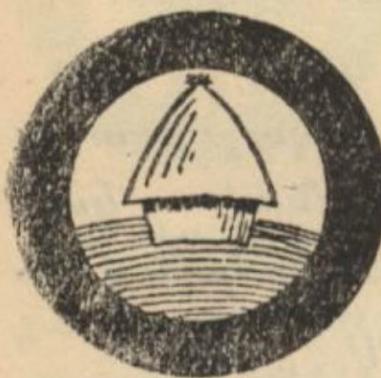
2. Հետեւեալ պայմաններէն մին անցնել։ —

ա) Դիւրին եղանակ մը կարդալ։

բ) Դիւրին ձայնազրուած երգ մը կարդալ։

գ) հետեւեալ երգերը անթերի կերպով երգել՝ «Մեր Հայրենիք», «Յառաջ Նահատակ», «Բամ Բորոտան», «Լուսին չկար», «Հայր Մեր»:

Երկրագործ

1. Ընդհանուր ծանօթութիւններ ունենալ երկրագործութեան վրայ, եւ ագարակի մը բոլոր աշխատանքներուն մէջ վարժ ըլլալ:

2. Հողը բարեփոխելու, բերքը առատացնելու և մնասակար միջատներու դէմ պայքարելու միջոցները գիտնալ: Առնուազն երկու տեսակ աղբ ճանչնալ:

3. Գիտնալ գործիքով հնձել և ագարակի մը զանազան գործիքներով աշխատիլ:

4. Զիերը լծել և կառք վարել գիտնալ:

5. Կարագը և հաւկիթները թարմ պահելու միջոցները գիտնալ:

Երկարչափ-Դագրիչ

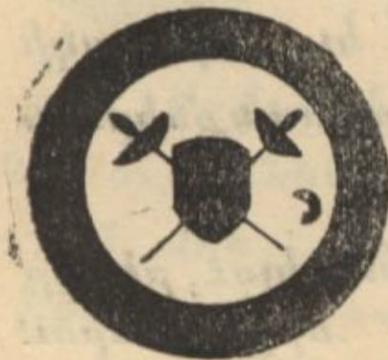

1. Գիտնալ երկրաչափական գծագրութեան օրէնքներ, ինչպէս նաեւ գծագրութեան առարկաներու գործածութիւնը:

2. Արագ կերպով գծագրութիւն մը ընել:

3. Երկրաչափական ոճերը ճանչնալ:
 5. Պղտիկ շէնք մը շինել և կամ անոր մանր օրինակը պատրաստել:
 6. Երկրաչափական ֆօրմիւլները գիտնալ:
-

Զինաւորյց

1. Ինքզինքը պաշտպանել զիտնալ զաւագանով կամ սուրով: Պօքս եւ ըմբշամարտութիւն գիտնալ:
 2. Խօստանալ այս կարողութիւնները միայն օգտակար պարագալի մը ի գործ դնել:
-

Թարգման

1. Հայերէնէն եւ ֆրանսերէնէն զատ ուրիշ լեզու մը զիտնալ և վարժ կերպով խօսիլ:
2. Նոյն լեզուով թերթէ մը յօդուած մը թարգմանել առանց բառարանի:

5. Քննիչին կողմէ տրուած նիւթի մը շուրջ նամակ մը գրել:
-

Լուսանկարիչ

1. Լուսանկարչական գործիքի մը ինչպէս գործելը գիտնալ:

2. Լուսանկարչութեան վերաբերեալ դեղերը և անոնց գործածութեան մասին լայն տեղեկութիւններ ունենալ:

3. Ներկայացնել 12 լուսանկարներու հաւաքածոյ մը լուսանկարուած, պարզուած, եւ տպուած թեկնածուին կողմէ: Առ նկարներուն երեքը շէնքի մէջ, իսկ երեքն ալ առանց արեւի լուսանկարուած պէտք է ըլլան:

4. Մանեէզիօմով լուսանկարել գիտնալ:

Լուղորդ

1. 50 մէթր լողալ:

2. Զուրին մէջ հանուիլ:

3. Կոնակի վրայ 50 մէթր լողալ, ձեռքերը կուրծքին վրայ ծալլած:

4. Երկու տեսակ լողալու ձեւ գիտնալ:

5. Զուրը նետուիլ եւ սուզուիլ:

Lrusur

1. 100 մէթր լողալ:
 2. 100 մէթր վազել 14 երկ-
վայրկեանէն:
 3. 1500 մէթր վազել 5
վայրկեանէն:
 4. Բերանացի լուր մը տա-
նիլ 1 քիլօմէթր հեռու տեղ մը, եւ պատաս-
խանը բերել ճիշդ կերպով:
 5. Իր վրայ պզտիկ նամակ մը պահել,
որը պէտք չէ գտնուի երկու խուզարկունե-
րու կողմէ հինգ վայրկեան փնտութէ վերջ:
-

Խոհարար

1. Երեք տեսակ օճախ շինել
եւ բացատրել անոնց տարբե-
րութիւնը:
2. Աւտելիքներու օգտակար-
ները գիտնալ և պատրաստել
ճաշացուցակ մը՝ երեք օրուան
բանակումի մը համար:
3. Առնուազն հինգ տեսակ կերակուր,
երկու տեսակ անուշեղէն եւ երեք տեսակ ըմ-
պելի պատրաստել:
4. Վարժ սեղանապետ ըլլալ:

Կահագործ

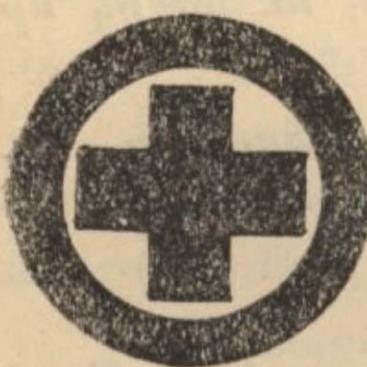
1. Տասը տեսակ ծառի փայտի հաւաքածոյ մը ներկայացնել և անոնց գործածութիւնը բացատրել:

2. Կահագործութեան վերաբերեալ բոլոր գործիքներուն մասին լայն ծանօթութիւններ

ունենալ:

3. Փայտէ Ամբողջական աշխատութիւն մը շինել, ներկել եւ փայլեցնել զայն:

Կարմիր խաչ

1. Լայն ծանօթութիւններ ունենալ մարդակազմութեան եւ մարդկային գործարաններուն վրայ:

2. Գիտնալ արեան շրջանը եւ արիւնահոսութեան նախնական դարմանը շատ վարժ կերպով կատարել:

3. Ոսկրաբեկում եւ դարման:

4. Վէրք եւ դարման:

5. Պատգարակ շինել եւ հիւանդ փոխադրել:

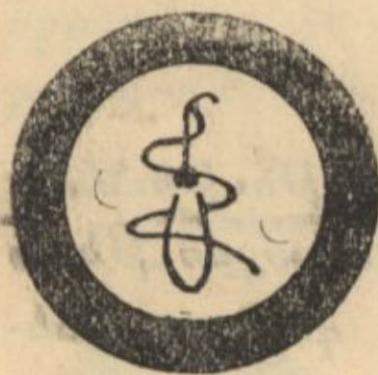
6. Հետեւեալ արկածներուն դարմանը գիտնալ — Այրուածք, խածուածք, խայթուածք.

ոսկրախախտում, ոսկրագալարում, շնչահեղձութիւն, արեւահարութիւն, թունաւորում, սառում, օտար մարմիններ, աչքին, ականջին եւ կոկորդին մէջ:

7. Գիտնալ ջերմաչափով տաքութիւն առնել:
8. Արուեստական շնչառութիւնը գիտնալ:
9. Գիտնալ հիւանդ մը խնամել եւ անոր մնունդը պատրաստել:

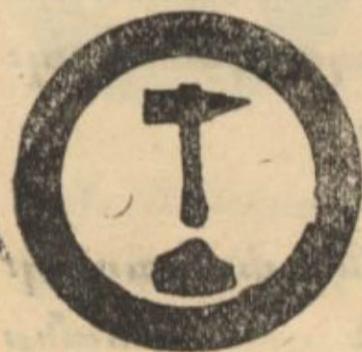
Սոյն նշանակը վերաքննելի է ամէն տարի:

Կօշկակար

1. Ծանօթութիւններ ունենալ կաշեգործութեան մասին:
 2. Կաշի կտրել եւ կօշիկ մը ձեւել:
 3. Կօշիկ մը նորոգել եւ ձեռնոց մը շինել:
-

Հանճարան

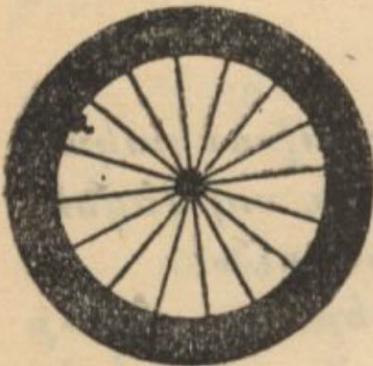

1. Բնդիանուր ծանօթութիւններ ունենալ երկրագունդին կաղմութեան եւ անոր յաջորդական խաւերուն մասին:
2. Ծանօթութիւններ ունենալ զանալան ժայռերուն կաղմութեան վրայ:

5. 25 տեսակ քարահանքերու հաւաքածոյ
մը կազմել եւ բացատրել անոնց յատկանի-
շերը:

4. Երկրաբանական քարտէս մը վարժ կեր-
պով կարդալ:

Հեծելանուորդ

1. Հեծելանիւնստիլ, դառնալ,
8 մը շինել, և չկեցած իջնել:

2. Երկրորդ մեքենայ մը քշել
իրենինին հետ միասին:

3. Հեծելանիւի մը մեզենագի-
տութեան մէջ վարժ ըլլալ:

4. Սպայակոյտի քարտէս մը կարդալ եւ
առաջնորդուիլ:

5. 100 քիլոմէթրնոց ճամբորդութիւն մը
կատարել 12 ժամուան մէջ, եւ վերադարձին
մանրամասն տեղեկագիր մը ներկայացնել:

Հետազօս

1. Բանակողի նշանակը ու-
նենալ:

2. Մէկ շաբթուայ ճամբոր-
դութիւն մը կտտարել քալելով
եւ բանակելով, պատրաստելով
սննդեղէնը, եւ առնուազն 150
քիլոմէթր կտրել մէկ շաբաթէն:

5. Ճամբորդութեան գիրքը պատրաստել մէթոտիկ կերպով պատմելով ճամբորդութիւնը, ճամբուն սկատահարները, տեսարանները, ապրուստին գինը, բանակավայրերու յարմարութիւնը. բնակիչները եւ իրենց սովորութիւնները. տեղական տօները, երկրին հարըստութիւնը եւայլն. գիրքին վիճակը մեծապէս կ'ազդէ քննութեան վրա:

Հետախոյզ

1. Գիտնալ հետախուզական զանազան խաղեր եւ սորվեցնել զանոնք սկառատներուն:

10 կենդանիներու հետք ճանչնալ եւ անոնց հետեւիլ գիտնալ:

3. Աշքերր գոց. շօշափելով ճանչնալ զանազանառկաներ:

4. Մէկ վալրկեան անշարժ, եւ անխօս մնալուրիշ սկառատի մը դէմ որ ամէն միջոց ի գործ պիտի դնէ (անխօս) խնդացնելու թեկնածուն:

Հրեկչ

1. Գիտնալ հրդեհի ազդանըշանը տալ եւ տեղեկացնել հրշէջները:

2. Գիտնալ բազմութիւնը կասեցնել:

3. Գիտնալ թէ ինչպէս կը

գործեն հրդեհի ջուրի աղբիւրները, գիտնալ
գործածել հրշէջներու գործիք մը:

4. Այրուող տան մը մէջ, գիտնալ ձեռք
առնուելիք միջոցները:

5. Կաղերով հրդեհ մարել զիտնալ:

6. Սանդուխէ մը մագլցիլ, բեռով մը վար
իջնելով:

7. Վարժ «կարմիր խաչ» ըլլալ:

Մարզիչ

1. Առողջապահական օրէնք-
ներուն սասին լայն ծանօթու-
թիւններ ունենալ:

2. Լաւ մարզիկ ըլլալ:

3. Շուէտական մարզանք
գիտնալ եւ բանակումի մը
ընթացքին վարել խումբին մարզանքը:

4. Վարժ կերպով սանդուխէ մը վեր բարձ-
րանալ:

5. Ծառէ մը վեր մագլցիլ:

6. Նիզակ նետել կամ զանազան մարզա-
կան փորձեր կատարել վարժ կերպով:

Մետաղագործ

1. Երկաթէ գործիք մը շինել:
2. Մետաղի կտոր մը տարակցնել եւ կորացնել. ծակել, բարակցնել, եւ տաշել:
3. Երկու կտոր իրասու միացընել:
4. Ծակ մը նորոգել:

Այս նշանակը կը տրուի նաև այն սկառուներու, որոնք մետաղագործի մը մօտ կ'աշխատին եւ իրենց կողմէ շինուած սիրուն առարկայ մը կը ներկաւացնեն քննիչին (ոսկերիչ, եւալն):

Մեթենագէ

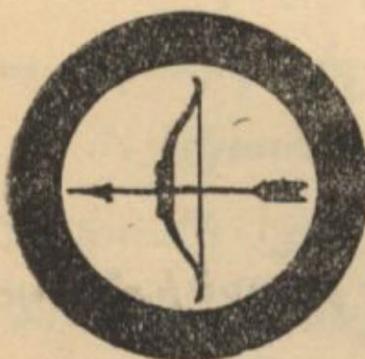
1. Կարդալ ճարտարարուեստական գծագրութիւն մը:
 2. Շոքեշարժ մեքենաներու վրայ լայն ծանօթութիւն ունենալ:
 3. Հետեւեալ մեքենաներէն մին լաւ ճանչնալ, շարժման մէջ դնել եւ կեցնել. գիտնալ անոնց աւրուելուն պատճառը: (Ինքնաշարժ, մօթօսիքլէթ: Երկրագործական մեքենայ, շոքեշարժ եւայն),
-

Նաւագար

1. 50 մէթր լողալ:
2. Թիավարել և ղեկավարել դիտնալ:
3. 20 մէթր հեռուէն անուորդ կապ մը նետել քարափի:
4. Նաւակ մը նորոգել:
5. 10 քիլօմէթր ճամբորդութիւն մը կատարել նաւակով կամ առագաստանաւով եւ տեղեկազիր մը պատրաստել:

Նետանիք

1. Նետ մը եւ աղեղ մը շինել:
2. 50 մէթր հեռուէն նշան առնել եւ յաջողութեամբ նետը արձակել նշանակէտին մօտ (3 փորձ):
3. Երեք նետ արձակել օդը շարունակաբար, երբ առաջինը գեախն չէ ինկած տակաւին:
4. Լաւ «լասս» նետել եւ առանց զլիսարկի սկառւտ մը բռնել Յ մէթր հեռուէն:

—

ՇԵՇ Սկառտ

1. Իբր դուարդ սկառտ մը
ճանչցուած ըլլայ լնկերներէն:
Զուարճացնել դանոնք առանց
անկրթութեան եւ առանց ան-
կարգապահութեան:

2. Քառորդ ժամուայ յայ-
տագիր մը պատրաստել. (պար,
երգ, արտասանութիւն):

3. Սկառտական թատերգութիւն մը պատ-
րաստել:

4. Լաւ երգել եւ սկառտական երեք պար
գիտնալ:

Ումնաղիր

1. Շաղախել:
2. Արմնագիրի գործիքները
գործածել:
3. Պղտիկ պատ մը հիւսել:
4. Փուռ մը շինել:
5. Շաղախով պղտիկ աւա-
զան մը շինել:

Ուղեցոյց

1. Հնտրուած շրջանակին
մասին ընդհանուր տեղեկու-
թիւններ ունենալ և անձանօթ
մը առաջնորդել գիշերանց կամ
ցերեկը:

2. Փարիզի համար գիտնալ
գետնուղիի, հանրակառքի բոլոր
գիծերը, ինչպէս նաև կառավարական շեն-
քերը:

3. Գիտնալ բնակած շրջանակին քաղաքա-
պետարանը, ոստիկանատունը, պանդոկները և
հիւանդանոցները, հեռագրատունը եւայն:

4. Սպայակոյտի քարտէս մը կարդալ եւ
առաջնորդուիլ:

5. Սկառտական խումբի մը համար բա-
նակումի յայտագիր մը պատրաստել, առաջ-
նորդել զանոնք իր պատրաստած քարտէսին
միջոցաւ:

6. Գիտնալ իր բնակած վայրին պատմու-
թիւնը և զանազան յիշատակարանները:

Պարտիզան

1. Հող մը խնամել եւ վեց
տեսակ բոլու մեծցնել յաջողու-
թեամբ:

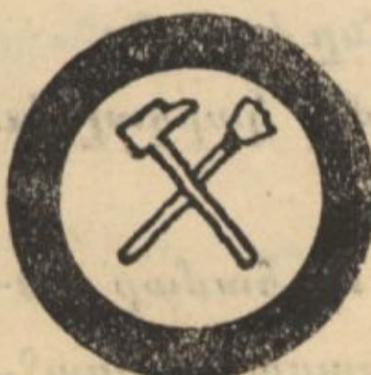
2. Յաջողութեամբ ծառի
պատուաստ մը կատարել:

3. Ընտանի կենդանիներուն
կեանքը և յատկանիշները զիտ-

նալ:

4. Պտուղ քաղել, զանոնք պահել եւ ծախել
գիտնալ:

Պռիբոլէօն

1. Խումբին, խմբակին և ըս-
կառատ ընկերներուն զանազան
օգտակար գործերով ծառայու-
թիւններ մատուցած ըլլալ:

2. Փայտով կամ խաւաքար-
տով սիրուն առարկայ մը
շինել:

3. Դուռ մը ներկել:

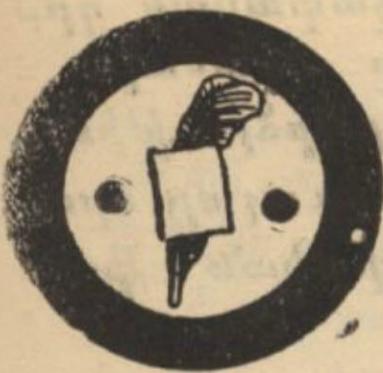
4. Ելեքտրական գործիք մը շինել:

5. Կարասի մը նորոգել:

6. Առակի կտրել, և փոխել կոտրած ա-
պակի մը:

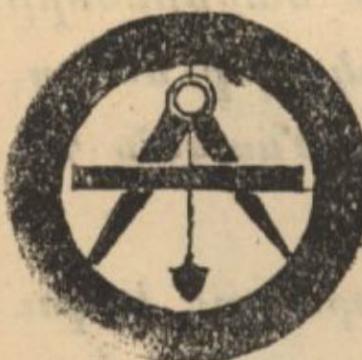
7. Լուացք եւ տնական մաքրութիւն ընել:

Քարտուղար

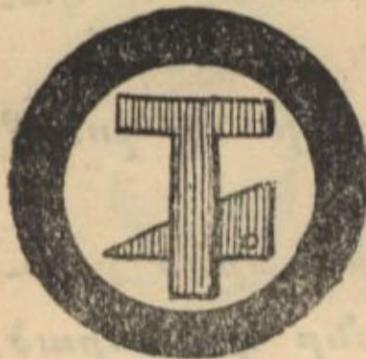
1. Լաւ գիր ունենալ և կատարեալ հայերէն գիտնալ:
 2. Տրուած նիւթի մը շուրջ նամակ մը զրել:
 3. Վեց ամիս խումբին քարտուղարի պաշտօնը կատարած ըլլալ:
 4. Գիտնալ մատակարարութիւն, հաշուապահութիւն կամ մեքենագրութիւն:
-

Քարտէսագէտ

1. Անկանոն գետնի մը քարտէսը գծել (չափով):
 2. Երկրաչափական սիջոցներով բարձրութիւն գտնել:
 3. Սպայակոյտի քարտէսը կարդալ և մեծցնել զայն:
 4. «Քոօքի թօրոկրաֆիք» պատրաստել: 20 վայրկեանի մէջ տեսարան մը գծագրել կարեւոր մանրամասնութիւններով:
-

Քարտէսագէտ .. Գծագրիչ

1. Բոլոր երկրաչափական գը-
ծագրութիւնները զիտնալ:
 2. Գիտնալ բարձրութիւն,
ծանրութիւն և ծաւալ մը զըտ-
նելու երկրաչափական ֆօր-
միւնները:
 3. Առարկայի մը յատակա-
գիծը և «քոօքին» պատրաստել:
-

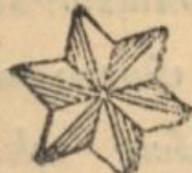
Քիմիագէտ

Քիմիագէտի նշանակը կը
տրուի այն սկառուտին, որ
մանրամասնօրէն կը զիտնայ
քիմիական բոլոր մարմինները
եւ անոնց յատկութիւնները,
օրէնքներ եւ գործնական հե-
տեւանքները:

Թեկնածուն պէտք է պատրաստէ երկու
տեսակ կազ եւ կատարէ մէկ տարրալուծու-
թիւն, ինչպէս նաեւ բիւրեղացում:

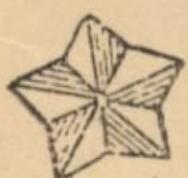
ԾԱՌԱՅՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏ

Ա. Գայլուկները կ'ունենան վեց պոչա-
ւոր ճերմակ աստղ դեղին ասուիի վրայ-
ամեն անգամ որ կը լրացնեն մեկ շարե-
շցան՝ զայլուկներու շարժին մեջ:

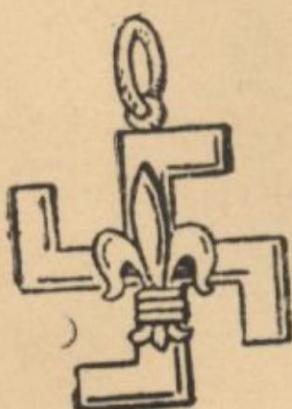
Բ. Սկառուսները կ'ունենան քմիեւնոյն աստղը,
կանանց ասուիի վրայ:

Գ. Երկցները կ'ունենան նոյնպէս միեւնոյն աստղը
կարմիր ասուիի վրայ:

Դ. Հինգ շարուան սկառուսները կ'ունե-
նան ոսկեզոյն եւ հինգ պոչաւոր աստղ
մը:

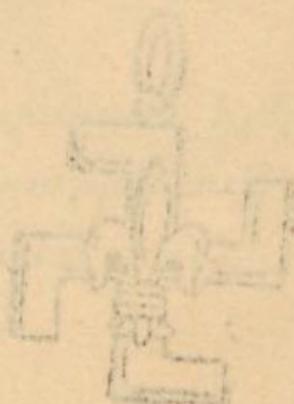
ՇՆՈՐՉԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆԱԿ

Սոյն նշանակը կը տրոի զոր-
ծաղիր խորհուրդին ուղղուսով սյն
անձեռուն որոնք կարեւոր ծա-
ռայութիւն մը կը մատուցանեն
գրանահայ սկառուսական շարժման:

ԱՐԺԱՆԻՔԻ ՇՔԱՆՇԱՆ

Սոյն շիանշանը կը տրուի, Ընդհանուր Պետին
կողմէ այն խմբապետերուն կամ պաշտօնատարնե-
րուն որոնք կարեւոր ծառայութիւններ կը մատուցա-
նեն շարժումին: Եֆանշանը ստանալու համար պէս
և հինգ տարուան սկառու ըլլայ

ପ୍ରମୁଖ କର୍ମଚାରୀ